

SAK 01/17 UNGDOMSLOS, VIDAREFØRING

Saksopplysning

«Ungdomslosen i Hallingdal» er eit tilbod til ungdom i vidaregåande opplæring som treng litt ekstra oppfølging. Ungdomslos prosjektet er eit lågterskeltilbod som verkar førebyggjande. Prosjektet skal hjelpe ungdom mellom 15 og 20 år til å fullføra og bestå utdanning, koma i jobb, eller koma i aktivitet.

Dette er eit samarbeid mellom Lokalmedisinsk senter, NAV, Oppfølgingstenesta OT og Ål og Gol vidaregåande skular. Gol kommune er vertskommune.

Det tre-årige prosjektet starta i 2014 og blir avslutta i 2017. Prosjektet har tilsett 2 losar (miljøarbeidarar) i 100% stillingar, som har som hovudoppgåve å hjelpe utsatt ungdom til å fullføre vidaregåande utdanning. Prosjektet er finansiert via fylkesmannen i

Buskerud/Helsedirektoratet. Regionrådet for Hallingdal har fått presentert prosjektet m.a. i [sak 16/15](#).

Spørsmålet er no om det skal søkjast om midlar til vidareføring av ungdomslos-prosjektet.

Eventuell søknad om tilskot frå fylkesmannen i Buskerud til vidareføring av prosjektet er 1.2.2017. Eit av kriteria som fylkesmannen stiller for løyving av midlar er at det føreligg vilje til ei varig driftsløysing.

Til orientering har kommunane i Hallingdal og eit ungdomslos-prosjekt på ungdomsskulenivå, som starta i 2016. Finansiering her er 50% kommunane og 50% fylkesmannen i Buskerud.

Vurdering

Ut frå dei evalueringar som er gjort, syner det eit klart behov og «Ungdomslosen i Hallingdal» kan syne til gode resultat. Ei vidareføring av Ungdomslosen i Hallingdal har m.a. vore sett i samanheng med planlagt arbeidsinstitutt, arbeidsinstituttfunksjonar Hallingdal.

Buskerud fylkeskommune gav tydelege signal om å setja i gang arbeidet med arbeidsinstituttfunksjonar i Hallingdal, ref vedtak [sak 24/16](#). Men som kjent sette ikkje Buskerud fylkeskommune av midlar til arbeidsinstitutt i 2017. Dette gjer at ungdomslos-prosjektet har kome i eit «vakum», der noko av grunnlaget for vurdering av framtidige permanente løysingar ikkje er endeleg på plass. Ut frå dette bør «Ungdomslosen i Hallingdal» vidareførast 1 år som prosjekt, slik at det kan gjerast best mogeleg vurderingar i samarbeid med Buskerud fylkeskommune, med føremål å finne fram til gode varige ordningar.

Forslag til vedtak

1. Regionrådet for Hallingdal vurderer ungdomslos-prosjektet i Hallingdal som eit vellykka tiltak, som må finne ei varig driftsløysing.
2. Regionrådet for Hallingdal vil be om at det blir gjort ei evaluering av «Ungdomslosen i Hallingdal» innan 1.8.2017.
3. Regionrådet for Hallingdal vil ta initiativ overfor Buskerud fylkeskommune for å finne fram til permanente løysingar for «Ungdomslosen i Hallingdal», m.a. sett i forhold til arbeidsinstituttfunksjonar i Hallingdal.

Ål 20.1.2017

Knut Arne Gurigard

Dagleg leiar

Vedlegg 1: Prosjektbeskrivelse «Ungdomslosen i Hallingdal», 2014

Prosjektbeskrivelse

«Ungdomslosen i Hallingdal»

Loser ved Ål og Gol videregående skole

- Et tiltak rettet mot elever i videregående opplæring som enten har rus- og avhengighetsproblemer eller ligger i faresonene for å utvikle avhengighetsproblemer og derigjennom risikerer å ikke fullføre videregående skole, eller fullfører på utilfredsstillende vis.

Bakgrunn

Hallingdal består av seks kommuner; Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol og to fylkeskommunale videregående skoler; Ål og Gol videregående skole med til sammen 670 elever. På grunn av store avstander, er det mange elever som bor på hybel.

Hallingdal reflekterer landsgjennomsnittet når det gjelder frafall fra videregående skole. Mange av elevene som faller fra har kommet inn i NAV-systemet. En stor del har vitnemål med mye fravær som gjør at de blir mindre attraktive på arbeidsmarkedet, og langvarige ytelser fra NAV øker sannsynlighet for å utebli fra arbeidslivet.

Vi ser en tydelig tendens til rus-/avhengighetsproblematikk og/eller utfordringer innen psykiske helse for en god del ungdommer som ikke fullfører videregående opplæring.

Kommunene i Hallingdal opplever at det er krevende å fange opp sine egne ungdommer ved de to videregående skolene tidlig nok når utfordringer melder seg. Oppfølgingstjenesten er til stede, men kapasiteten for å jobbe tett opp mot den enkelte ungdom på dag-til-dag-basis er begrenset.

Tall fra helsestasjonene på Ål og Gol viser at det i 2013 var ca 10 % av elevene som henvendte seg for hjelp. Disse helsestasjonene har begrensede ressurser til å følge opp elevene og blir primært et bidrag der og da for å slukke "branner". Det er heller ikke helsestasjonenes oppgave å bidra miljøterapeutisk over tid.

I tillegg vet man av erfaring at mange elever sklir stille og rolig ut av skoletilværelsen uten at de oppsøker hjelp og uten at det blir fanget opp av hjemkommunen før det har gått lang tid.

Ideen om ungdomskontakter eller ungdomsloser ved videregående skoler er på ingen måte ny. For Hallingdal sin del, har det vært naturlig å se til «Ungdomsprosjektet i Valdres» da vårt dalføre kan sammenligne seg med Valdresregionen. Også ved Valdres videregående skole er det høy andel hybelboere på grunn av lange avstander. Der har ansettelse av ungdomskontakter og tett samarbeid med NAV vist seg å bære frukter. Valdres vgs har lavest frafallsprosent av alle videregående skoler i Oppland.

Vi mener at en lignende modell og arbeidsform ved skolene i Hallingdal vil være hensiktsmessig overfor ungdommer i risikozonen - de med fallende prestasjoner, økende fravær og til slutt dropout. Vi ønsker at en dedikert person ved hver videregående skole har som sin primære oppgave å følge opp de som trenger det, tett på - hver dag – i den perioden det kreves for å få ungdommen på rett kjøll igjen.

Derfor ønsker Hallingdalkommunene, i samarbeid med NAV og Gol vgs. og Ål vgs., å søke om prosjektmidler for å ansatte 2 losere (miljøarbeidere) som skal ha som hovedoppgave å hjelpe utsatt ungdom til å fullføre videregående opplæring.

Det er et treårig perspektiv på prosjektet. Losene blir ansatt i ettårige prosjektstillinger med intensjon om forlengelse med forutsetning om finansiering. Videreføring må allerede vurderes etter første års drift med tanke på kommunale budsjettprosesser.

Formålet med Loser i videregående skole

Tiltaket er rettet mot elever i videregående skole som er i risikograppa og derigjennom risikerer å ikke fullføre videregående opplæring, eller fullfører på utilfredsstillende vis.

Vi vet at de som faller ut av skolesystemet står dårligere rustet til å komme videre i arbeidslivet og får ikke tilgang til naturlige beskyttende nettverk som finnes innenfor arbeidslivet. Sjansen for å utvikle psykiske helseproblemer øker også.

Ved å ansette ungdomsloser ved de to videregående skolene i Hallingdal, vil vi legge til rette for et mer samordnet tilbud og tettere oppfølging av elever i risikozonen; de som står i fare for å droppe ut av videregående skole eller som kan ha nytte av oppfølging for å bedre skoleprestasjonene. Losene vil være en forlenget arm fra helsetjenesten og OT for å nå disse elevene – også på andre arenaer enn skolen.

Målsetting med Loser i videregående skole

1. Forebygge rusproblematikk og potensielle utfordringer i den psykiske helsen hos de elevene som er i risikozonen.
2. Fange tidlig opp elever som allerede har begynt å få et rusproblem.
3. Redusere frafallet fra Ål og Gol videregående skoler gjennom tidlig innsats og samordning av tiltak fra ulike etater.
4. Bidra til å forbedre elevenes skoleprestasjoner ved økt tilstedeværelse på skolen.
5. Legge til rette for alternativer til gjennomføring av videregående opplæring gjennom tett samarbeid med NAV, OT og de to vg skolene i Hallingdal.
6. Bidra til gode samarbeidsformer og kommunikasjonslinjer med elevenes hjemkommuner slik at det kan settes inn tiltak tidlig.
7. Stimulere til sterk brukermedvirkning fra målgruppen selv - både i planlegging av tiltak og i gjennomføringen.

Målgruppe

Målgruppen er de elevene ved Ål og Gol videregående skole som ligger i risikozonen. Av de 670 elevene som går på skolene, vil det være ca. 70 elever som ligger i risikozonen og vil ha nytte av en los.

Prosjektmodell

Vi har sett til våre naboer og «**Ungdomsprosjektet i Valdres**». Her ble det i 2009 igangsatt et prosjekt som handlet om å ansatte ungdomskontakter ved Valdres VGS. Formålet var å øke gjennomføringsandelen blant elevene, guide de elevene som ikke fullførte videregående skole inn i arbeid og eventuelt også behandling. Prosjektet gikk over i vanlig drift fra 2012.

Hallingdal kan hente mange nyttige erfaringer fra dette prosjektet fordi vi kan sammenligne oss både geografisk, demografisk og organisatorisk med tanke på interkommunalt samarbeid. (<https://www.nav.no/Lokalt/Oppland/Ungdomsprosjektet++Valdres+-+sluttrapport.318739.cms.>)

Arbeidsmetode og satsningsområder for tiltaket

Vi ønsker i hovedsak å benytte kjente og velprøvde arbeidsmetoder i dette tiltaket:

- Aktivt oppsøkende virksomhet
- Relasjonsbygging
- Nettverksarbeid
- Motivasjonsarbeid (eks MI, AI)
- Miljøterapi
- Samordning av tiltak ved bruk av IP og ansvarsgrupper

Satsningsområdene vi vil prøve ut det første året:

- Tidlig innsats og økt voksenkontakt for ungdom i målgruppa.
- Sette inn spesielle tiltak for hybelboere, og ungdom som ikke kan/vil bo hjemme.
- Legge til rette for gode fritids- /aktivitetstilbud.
- Heve kompetansen om ungdom med helhetlig oppfølgingsbehov.
- Gjensidig utveksling av erfaringer mellom ansatte på skolen og losene.
- Bidra i tverrfaglige team for barn og unge i alle Hallingdal kommunene, NAV og videregående skole.
- Videreutvikle informasjonsrutinene ved overganger mellom ungdomsskolene og videregående, internt på videregående, mellom videregående og bedrifter/arbeidsliv/NAV.

Framdriftsplan vår 2014 – sommer 2015

1. Etablere styringsgruppe og prosjektgruppe samt møtemønster.
2. Bidra til brukermedvirkning gjennom at brukere er med i prosjektgruppa og styringsgruppa.
3. Utarbeide evalueringskriterier.
4. I samarbeid med vertskommunen Gol:
 - a. Utarbeide arbeidsbeskrivelser for losene.
 - b. Etablere lokale samarbeidsforum med rådgivere, skolehelsesøster og spes.ped.ansvarlig på skolene.
 - c. Lyse ut og ansette to losere – en til Ål vgs. og en til Gol vgs.
 - d. Følge opp og støtte losene i arbeidet.
5. Etter 9 måneder, evaluere tiltaket - både kvalitativt og kvantitativt.
6. Foreslå om tiltaket skal videreføres, enten i fast drift – eller gjennom prosjektmidler.

Mål samfunnsnivå

- Bidra til å styrke samfunnets evne til å forebygge problemer framfor bare å reparere.
- Bidra til å styrke tverrsektorielt og interkommunalt samarbeid, herunder samarbeid mellom ulike nivåer (stat – fylke – kommune).
- Bidra til at flere kan leve et selvstendig liv.

Mål individnivå

- Bidra til at flere lykkes med å fullføre sin utdanning og kommer i jobb.
- Bidra til at færre utvikler rus- og psykiske helseproblemer.
- Bidra til at elever/ brukere erfarer at det er mulig å påvirke egen livssituasjon positivt.

Organisering av prosjektet

Prosjekteiere:

- Hallingdal lokalmedisinske tjenester (består av de 6 kommunene og Vestre Viken Helseforetak.), NAV, Oppfølgingstjenesten, Ål vidaregåande skole og Gol vidaregåande skule.

Prosjektansvarlig:

- Gol kommune (vertskommune)

Styringsgruppe:

- Rådmennene i kommunene
- En representant fra fylkeskommunen

Prosjektgruppe:

- Prosjektleder
- Ål vgs.
- Gol vgs.
- Gol kommune som vertskommune
- Kommunal representant (fra annen kommune enn Gol)
- Brukerrepresentant
- NAV i Hallingdal
- Oppfølgingstjenesten
- De to losene

Budsjett, ett år

post	beløp
Lønn med sosiale utgifter, 2 miljøarbeidere i 100 % stilling ett år (bachelor med videreutdanning inkludert sosiale utgifter)	1 230 000
10 % prosjektledelse,	80 000

Egen innsats fra kommunene, skolene, nav, ot	550 000
SUM	1 860 000

Kvalitetssikring

1. Ungdata blir gjennomført på begge skolene i løpet av våren 2014. Resultatene vil gi viktige informasjon som vil være med å øke treffsikkerheten på innsatsen og tiltakene.
2. Tiltaket skal synliggjøres gjennom egen post i regnskapet.
3. Det skal være jevnlig møter i prosjektgruppa og styringsgruppa.
4. Losene skal rapportere og følges opp i det daglige av sin leder i vertskommunen.
5. Prosjektgruppa skal evaluere tiltaket etter 9 måneder og anbefale videre framdrift.
6. Styringsgruppa skal beslutte videreføring av tiltaket.

Referanser

1. Ungdomsprosjektet i Valdres
[https://www.nav.no/Lokalt/Oppland/Ungdomsprosjektet+i+Valdres+-+sluttrapport.318739.cms.\)](https://www.nav.no/Lokalt/Oppland/Ungdomsprosjektet+i+Valdres+-+sluttrapport.318739.cms.)
2. Samhandlingsreformen (St. meld 47, 2008-09)
3. Se meg – en helhetlig rusmiddelpolitikk (St. meld 30, 2011-2012)
4. Veileder om tidlig intervensjon (IS 1742)
5. Nasjonale faglige retningslinjer for utredning, behandling og oppfølging av personer med samtidig ruslidelse og psykisk lidelse (ROP) (IS 1948)